

MUIDERSLOT

ACTIVITEITENPLAN MUIDERSLOT

2025-2028

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1. **MISSIE, VISIE, PROFIEL EN KERNWAARDEN**

2. **TERUGBLIK 2021-2024**

3. **ONZE BEZOEKERS**

4. **COLLECTIE**

5. **PUBLIEKSACTIVITEITEN**

6. **EDUCATIE**

7. **PARTICIPATIE EN TOEGANKELIJKHEID**

8. **BEDRIJFSVOERING**

8.1 **PERSONEEL EN ORGANISATIE**

8.2 **DUURZAAM BEHEER EN BEHOUD**

8.3 **GEZONDE BEDRIJFSVOERING**

9. **TOEZICHT EN GOVERNANCE**

SAMENVATTING

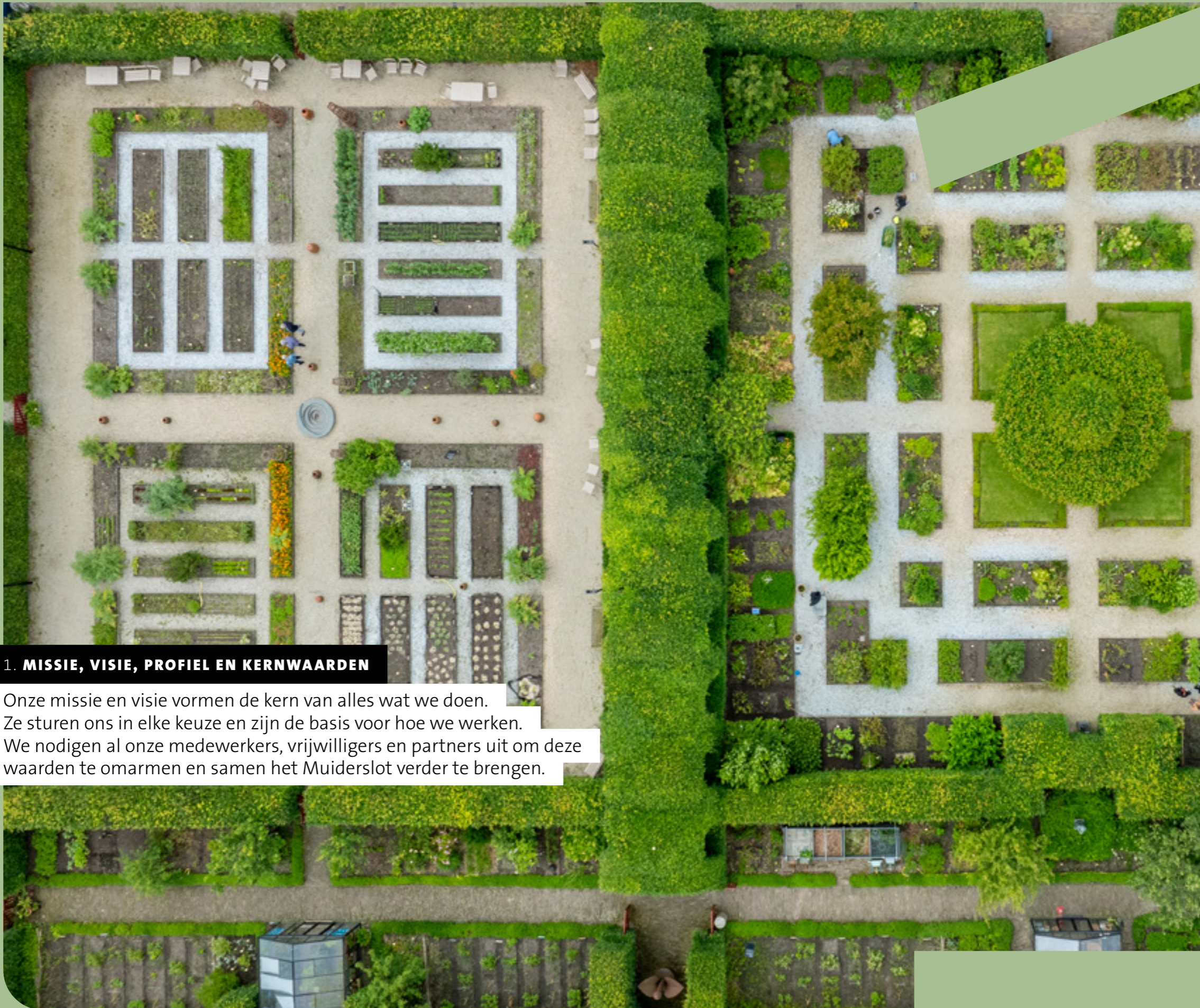
Het Muiderslot is een plek met karakter – stoer en eigenwijs. Dit kasteel, bijna 750 jaar oud, vertelt niet alleen geschiedenis, maar wil ook impact maken. Sinds 1878 zijn we een rijksmuseum met een heldere opdracht: het beheren, behouden en toegankelijk maken van het kasteel voor iedereen. Maar we gaan verder. Het Muiderslot is een levendig museum waar geschiedenis, cultuur, natuur en mensen samenkomen. Ons doel is dat bezoekers de stoere en eigenwijze geest van het Muiderslot ervaren zodra ze binnenstappen. We willen hen uitdagen, inspireren en verbinden.

Hoe doen we dat? Met een gevarieerd en vooral toegankelijk programma: van tentoonstellingen en culturele evenementen tot educatieve activiteiten die actief leren en ervaren centraal stellen. Dit doen we altijd met anderen, nooit alleen. Bezoekers bieden we verschillende perspectieven en doe-activiteiten, we stimuleren dialoog en kritische reflectie. Hiermee vergroten we de betrokkenheid van diverse publieksgroepen, inclusief diegenen die minder snel een museum bezoeken en versterken we onze maatschappelijke rol als plek van ontmoeting. Waar ruimte is voor verwondering, ontspanning en plezier.

Door samen te werken met bijvoorbeeld kunstenaars en creatieve makers vertellen we onderbelichte verhalen. Ook verbeteren en verdiepen we de digitale toegankelijkheid van onze collectie. We stimuleren (onverwachte) ontmoetingen. We bieden ruimte voor experiment.

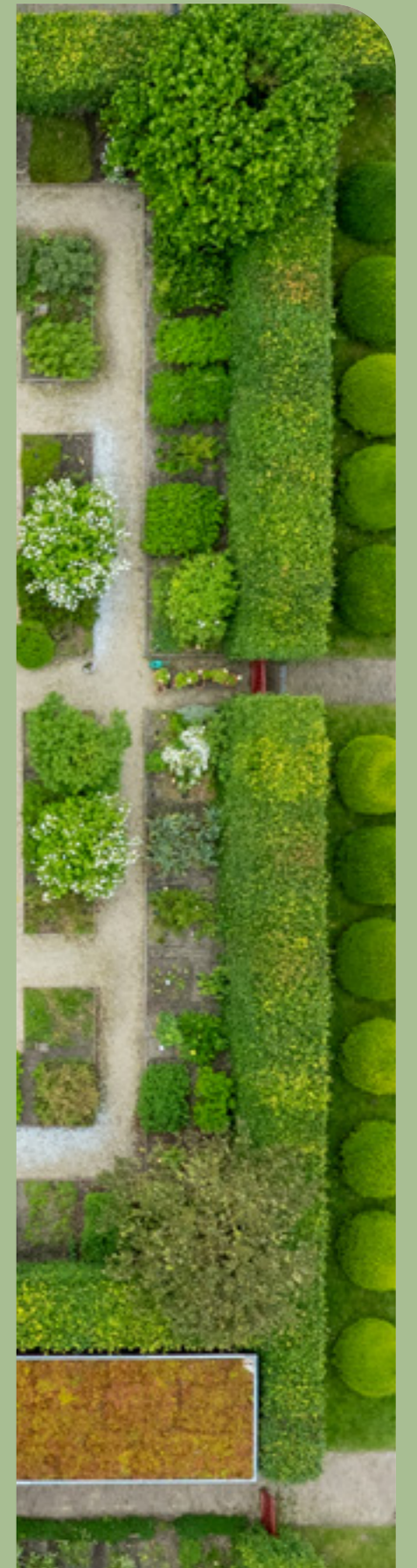
Dit activiteitenplan is onze 'roadmap' voor de periode 2025-2028: voortzetting en versterking van het ingezette succesvolle beleid. Belangrijk thema's zijn verduurzaming, toegankelijkheid, maatschappelijke betekenis en gezonde bedrijfsvoering. We werken aan een Muiderslot dat niet alleen beheert en behoudt, maar ook écht leeft: dat zijn eigenzinnige karakter duidelijk overbrengt op iedereen die er komt.

Annemarie den Dekker
directeur Rijksmuseum Muiderslot

1. MISSIE, VISIE, PROFIEL EN KERNWAARDEN

Onze missie en visie vormen de kern van alles wat we doen. Ze sturen ons in elke keuze en zijn de basis voor hoe we werken. We nodigen al onze medewerkers, vrijwilligers en partners uit om deze waarden te omarmen en samen het Muiderslot verder te brengen.

1. **MISSIE, VISIE, PROFIEL EN KERNWAARDEN**

MISSIE

Het Muiderslot is het oudste en best bewaarde kasteel van Nederland. Het is een magische plek aan het water middenin het groen waar bezoekers kunnen ontdekken, genieten en beleven. We bieden een unieke combinatie van geschiedenis, natuur en activiteit.

VISIE

Het Muiderslot is het stoerste rijksmuseum van Nederland. Op een eigen wijze, met een open blik en vanuit verschillende perspectieven, verbinden we een breed en divers publiek met kasteel, collectie en de natuurlijke omgeving. We staan open voor (onverwachte) ontmoetingen, samenwerkingen en invalshoeken en creëren ruimte voor experiment en vernieuwing.

PROFIEL

Stoer en eigenwijs staat het Muiderslot al sinds 1285 stevig in het landschap. Als het best bewaarde kasteel van Nederland combineert het cultuur, kunst en natuur op een manier die je nergens anders vindt. Dit laagdrempelige rijksmuseum biedt de ultieme ontsnapping aan de dagelijkse hectiek. De historische architectuur, de schitterende tuinen en het omliggende water maken direct indruk. Maar het Muiderslot is meer dan alleen een mooi plaatje; het is een plek waar verleden en heden elkaar ontmoeten. Eigenwijs in aanpak en verrassend in programmering.

KERNWAARDEN

STOER

Het Muiderslot is het stoerste rijksmuseum van Nederland. Het trotseert al meer dan 700 jaar weer, wind, oorlog en vrede. Stoer gaat ook over de mensen die hier werken, met wie we samenwerken en de keuzes die we maken. Het staat voor kracht én moed om je kwetsbaar op te stellen.

EIGENWIJS

Eigenwijs zit in het DNA van het Muiderslot. Puur, eerlijk en altijd op onze eigen manier. We omarmen onze eigenheid, maar geven ook ruimte aan anderen om dat te doen. Iedereen draagt op zijn eigen wijze bij aan het verhaal.

OPEN

Open verwijst naar de openheid van het landschap en het Muiderslot staat open voor iedereen. We verwelkomen bezoekers, ongeacht achtergrond of beperking en geven ruimte aan diverse culturen, verhalen en perspectieven. Dat maakt het Muiderslot rijker en veelzijdiger.

DOEN

We zijn doeners. We pakken aan, benutten kansen en blijven in beweging. We staan open voor nieuwe ideeën, altijd met oog voor elkaar en de mensen om ons heen. Samen leren en groeien we, met zorg voor de omgeving.

EEN KRACHTIG GEHEEL

Kasteel, tuinen, water en podium vormen een ensemble, samen één krachtig geheel. Deze elementen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en bieden elke bezoeker een rijke ervaring.

KASTEEL

Het kasteel is ons topstuk. Met de torens, slotkeuken, ridderzaal en collectie biedt het een blik op zeven eeuwen geschiedenis. De sfeer en verhalen maken het kasteel het kloppend hart van ons erfgoed.

GROEN

De historische tuinen, aangelegd door P.C. Hooft in de 17de eeuw, zijn ons groene erfgoed. Hier kunnen bezoekers vergeten groenten, kruiden en bloemen ontdekken en zien hoe duurzaamheid en biodiversiteit samenhangen met de geschiedenis van het Muiderslot.

WATER

Het Muiderslot, de oudste waterburcht van Nederland, staat strategisch op het kruispunt van de voormalige Zuiderzee en de Vecht. Water speelde een cruciale rol in handel en verdediging. De vestingwal is onderdeel van de Hollandse Waterlinie en UNESCO-werelderfgoed. Water nodigt bezoekers uit om na te denken over hedendaagse kwesties zoals klimaatverandering en waterbeheer.

PODIUM

Het Muiderslot is het oudste nog in gebruik zijnde podium van Nederland. Al sinds de 17e eeuw vinden optredens plaats van dichters, schrijvers en muzikanten. Deze podiumtraditie leeft voort en we bieden een plek voor talentontwikkeling.

A crystal ball sits on a wooden surface, reflecting a scene of a castle and a park. The reflection shows a large stone building with a spire, a green lawn with yellow flowers, and a person walking. The background is a blurred view of the actual castle and park.

2. TERUG EN VOORUIT

Met een duidelijke visie hebben we het Muiderslot ontwikkeld tot een plek waar cultuur en natuur samenkomen. We streven naar een inspirerende en toegankelijke ontmoetingsplek voor iedereen. Onze ambitie is om dit in de periode 2025-2028 stevig uit te bouwen.

2. TERUG EN VOORUIT

VERBINDEN VAN BINNEN EN BUITEN

Een van onze grootste successen in de periode 2021-2024 was het verbinden van kasteel, tuinen, water en podium. Dit gaf bezoekers nieuwe manieren om ons erfgoed te ontdekken. We ontwikkelden populaire tuin- en watersafari's, het project *Je Eigen Moestuin*, *Plantlab*, het *Grote Groen Weekend* en de presentatie *Tropische Planten*. Het groene erfgoed – de bloemen, planten en groenten in de kasteeltuinen – werd onderdeel van de collectie. Met een breed aanbod aan activiteiten bereikten we een divers publiek, wat in 2023 leidde tot een recordaantal van 165.286 bezoekers.

RUIMTE VOOR EXPERIMENT EN ONDERNEMERSCHAP

We maakten bewust ruimte voor experiment. Samen met sociale partners ontwikkelden we nieuwe activiteiten zoals *Aanraken Verplicht*, *Taalcafés* en de *Ratatouille diners* voor burens en mensen met een kleine beurs. Ook nieuw waren programma's als *Writer in Residence*, *Kids in het Kasteel*, *MeeMaakPodium* en *Muiderslot buiten de Muren*. De *Historische Tastings* en *Mindful Muiderslot* werden een groot succes en zijn blijvend. Bezoekers genoten ook van een pop-up restaurant, kamperen in de pruimenboomgaard en een ijsbaan op het toernooiveld tijdens de coronatijd.

Voor het eerst boden we structureel een podium aan kunstenaars en creatieve makers. De fotopresentatie *Crying Boys* van Noah Valentijn legde een link tussen maatschappelijke ideeën over mannen en emoties en middeleeuwse huilende ridders. Het ambacht weven stond centraal in *Van Knoop tot Knoop* van Mina Abouzahra, en Louise te Poele reflecteerde op stilleven in het kasteel met de expositie *Oesters en Citroenen*.

De culinaire geschiedenis van het kasteel kwam tot leven in *Kleuren en smaken onthuld* met foodfotograaf en kok Jessica Duque. *Flower Power* van fotograaf en Surinamekenner Dennis A-Tjak vertelde het verhaal van groene migratie, en *Design by Nature* van macrofotograaf Marit van Eekelenburg zoomde in op insecten en biodiversiteit. De gevolgen van klimaatverandering werden onderzocht in *Here Comes the Flood* van Rem van den Bosch en in de *KlimaatExpo* die we realiseerden met ArtWorlds.

We wonnen de tweede prijs van de Raak Stimuleringsprijs, waarmee we een voelmaquette en voelschilderij realiseerden voor visueel beperkte bezoekers, zodat zij de geschiedenis van het Muiderslot kunnen beleven.

TOEGANKELIJKHEID VOOR IEDEREEN

Toegankelijkheid stond centraal in onze aanpak. De verplaatsing van de entree naar het poortgebouw zorgde voor een warm welkom. We hebben een rolstoeltoegankelijke speeltuin en vestingwalroute aangelegd, zodat ook het terrein beter toegankelijk is. Dankzij digitalisering en nieuwe verhalen is onze collectie voor meer mensen bereikbaar.

DUURZAAMHEID EN VERBINDING

Duurzaamheid loopt als een rode draad door onze initiatieven. Voorwerk is gedaan voor een duurzaam horecapaviljoen, dat de druk op het kasteel verlicht en bezoekers aanmoedigt om de buitenruimtes meer te benutten. Samen met scholen hebben we ons educatieprogramma uitgebreid met natuureducatie. We zijn samenwerkingen aangegaan met sociale partners om onze gemeenschap te versterken en inclusiviteit te bevorderen. Ook onze digitale initiatieven, zoals het project *Art of Connecting*, hebben nieuwe verbindingen gelegd tussen ons erfgoed, publiek en andere culturele instellingen.

HERSTEL NA DE CORONACRISIS EN DE ERFGOEDWET

De coronatijd was uitdagend, maar we zijn sterk teruggekomen. Na de lockdowns bereikten we in 2022 bijna de bezoekersaantallen van 2019 en in 2023 vestigden we zelfs een bezoekersrecord. Onze flexibiliteit en creativiteit zorgden ervoor dat ons aanbod aantrekkelijk en relevant bleef. In 2024 maakten we bovendien de overstap naar de Erfgoedwet wat ons helpt om het erfgoed van het Muiderslot te behouden.

NIEUWE VERHAALLIJNEN EN BREDER PUBLIEK

We hebben geïnvesteerd in nieuwe verhalen die ons erfgoed een frisse kijk geven. Programma's zoals videoreeks *Collectiekenners* en podcastreeks *Muiderslot tussen je oren* gaven young professionals en diverse groepen een podium om hun perspectieven te delen. We hebben ons publiek vergroot met volwassenen zonder kinderen, jongeren, jong talent in de podiumkunsten, amateurkunstenaars en mensen met een crossculturele achtergrond. Zo is ons bezoekersbestand breder en diverser geworden.

VOORUITKIJKEN: VERDIEPEN EN VERSTERKEN

Met de ervaringen van de afgelopen jaren kijken we vooruit. De visitatie in 2022 en een grondige zelfevaluatie gaven ons inzicht in wat goed gaat en waar verbeteringen mogelijk zijn. Deze inzichten hebben we verwerkt in dit activiteitenplan. De verbinding tussen kasteel, groen, water en podium wordt nog sterker uitgedragen. We willen de pure uitstraling van het kasteel versterken en zorgen dat het een stevig fundament blijft voor onze programmering. Nieuwe accenten op kunst, sociale groepen en duurzaamheid zullen het Muiderslot verder laten groeien als ontmoetingsplek.

SAMEN@MUIDERSLOT: DE RODE DRAAD

Samenwerking staat centraal in alles wat we doen. Of het nu gaat om nieuwe programma's, toegankelijkheidsverbeteringen of duurzaamheidsinitiatieven, we doen het samen. Samen met bezoekers, partners, medewerkers en vrijwilligers maken we van het Muiderslot een plek waar geschiedenis, natuur en cultuur op een inclusieve manier samenkomen.

3. ONZE BEZOEKERS

Stoer en eigenwijs. We willen dat bezoekers de stoere en eigenzinnige sfeer van het Muiderslot direct ervaren. Het kasteel vertelt eeuwenoude geschiedenis op een manier die prikkelt, met lef en karakter. We dagen bezoekers uit om anders naar erfgoed te kijken en inspireren hen om nieuwe ideeën op te doen. Het Muiderslot is een plek van verrassingen, onverwachte verbindingen en levende geschiedenis.

3. **ONZE BEZOEKERS**

VOOR IEDEREEN EEN BELEVING

Het Muiderslot heeft een sterke aantrekkingskracht. Bezoekers beoordelen hun ervaring hoog, maar we willen onze identiteit nóg duidelijker uitstralen en de beleving verbeteren. Met gerichte, slimme communicatie willen we een breder en diverser publiek aantrekken. We hebben voor iedereen iets te bieden en spelen in op de verschillende wensen en behoeften van onze bezoekers.

KEUZEVRIJHEID EN JOMO (JOY OF MISSING OUT)

Bij ons ervaar je het plezier van ontsnappen aan de dagelijkse hectiek. Of je nu rust zoekt in de tuinen, actief deelneemt aan rondleidingen of workshops, of gewoon het kasteel verkent, – iedereen kan hier op eigen tempo genieten. Het Muiderslot blijft een toegankelijke, uitnodigende plek voor iedereen.

IMPACT VERGROTEN

In 2025-2028 wil het Muiderslot zijn impact vergroten door zowel het publieksbereik te behouden als de bezoekersbeleving te verbeteren. We willen meer mensen bereiken, binnen én buiten de muren van het kasteel, en hen laten reflecteren op verschillende denk- en leefwerelden.

De vaste opstelling in het kasteel wordt vernieuwd om de beleving naar een hoger niveau te tillen. Bezoekers voelen direct de stoere, eigenwijze geest van het Muiderslot zodra ze binnenstappen. Ons doel: uitdagen, inspireren en verbinden.

VOOR WIE

JONGE ONTDEKKERS EN GEZINNEN

Voor nieuwsgierige kinderen en ouders is het Muiderslot een avontuurlijke plek vol geschiedenis. Of ze nu de torens verkennen, creatief aan de slag gaan in het kasteelatelier of rondwalen in de tuinen – elke ontdekking prikkelt de fantasie en biedt iets nieuws.

KUNST- EN CULTUURLIEFHEBBERS, SAMEN OF SOLO

Of je nu alleen komt of met anderen, kunst- en cultuurliefhebbers vinden hier volop inspiratie. Van tentoonstellingen tot concerten en workshops, er is altijd iets verrassends. Solo bezoekers kunnen zich makkelijk aansluiten bij inlooptours of workshops, waardoor je ook in je eentje een bijzondere ervaring hebt.

TOERISTEN EN DAGJESMENSEN

Voor bezoekers uit binnen- en buitenland, en dagjesmensen uit Amsterdam en de regio is het Muiderslot een perfect dagje uit. Wandel door een wereld vol geschiedenis, bewonder de architectuur en geniet van de verhalen die het kasteel te bieden heeft. Hier ervaar je de 'Joy of Missing Out'.

SCHOLIEREN EN STUDENTEN

Onderwijs krijgt een eigen podium in het Muiderslot. Onze interactieve educatieprogramma's maken leren speels en praktisch. Scholieren en studenten gaan met hoofd, hart en handen aan de slag, waardoor ze vol energie en nieuwe kennis terugkomen.

RUIMTE VOOR IEDEREEN

Samen met sociale partners maken we het Muiderslot toegankelijk voor iedereen. We verlagen barrières en zorgen dat ook groepen die minder vaak een museum bezoeken zich welkom voelen. Inclusie staat centraal, met programma's en initiatieven die onze poorten openen voor een breed en divers publiek.

4. COLLECTIE

Het beheren, onderzoeken en presenteren van de collectie is een belangrijke taak van het Muiderslot. Naast kunst- en gebruiksobjecten beschouwen we ook ons groene erfgoed, de kasteeltuinen met vergeten groenten, bloemen en planten als integraal onderdeel van de collectie. We verbinden het kasteel, de collectie en de omliggende natuur om samen het verhaal vanuit verschillende invalshoeken van deze bijzondere plek te vertellen.

4. COLLECTIE

COLLECTIE UITGELICHT: HERINRICHTING VASTE PRESENTATIE

De twee hoofdroutes in het kasteel worden tussen 2025-2028 vernieuwd. In de Torenroute ligt de nadruk op de architectuur en verdediging, ondersteund door interactieve elementen. In de huidige Ridderroute krijgt de collectie een prominentere plaats en worden meerstemmige verhaallijnen toegevoegd. Deze herinrichting vergroot de toegankelijkheid voor een breed publiek.

REFLECTIE EN TOEKOMST

Onze focus blijft gericht op het behouden en ontsluiten van de collectie voor de toekomst. We bouwen voort op wat we hebben bereikt in de periode 2021-2024, en zetten in op verdieping, verbreding en het contextualiseren van de bestaande collectie.

- Onze groene collectie is een volwaardig onderdeel geworden en wordt zo ook behandeld.
- We maken verdere digitale stappen om zowel de materiele als groene collectie beter toegankelijk te maken voor het publiek. Beide collecties zullen vanaf 2025 beter vindbaar zijn via onze vernieuwde website.
- We blijven werken aan oplossingen om het klimaat in het kasteel te verbeteren en verduurzamen.
- We blijven kennisdelen met externe experts en partners om onze collectie te verrijken en verhalen te verbinden. Zo bevorderen wij meerstemmigheid.
- Met de opening van het Kasteelatelier kunnen bezoekers vanaf 2025 op een speelse en toegankelijke manier de collectie verder ontdekken door zelf creatief aan de slag te gaan.

GROENE COLLECTIE

De kasteeltuinen zijn niet alleen historisch, maar ook een levend deel van de collectie. Ze laten de relatie zien tussen mens en de natuur door de eeuwen heen. Dit groene erfgoed wordt verder gedocumenteerd, geregistreerd en ontsloten voor het publiek.

DIGITALISERING EN COLLECTIEPROJECTEN

Digitalisering speelt een belangrijke rol in het toegankelijk maken van onze collectie en verhalen. Via onze vernieuwde digitale infrastructuur kunnen bezoekers zich verdiepen in de geschiedenis van het Muiderslot. We investeren in digitale middelen zoals podcasts, video's en interactieve platforms, zodat gebruikers objecten kunnen ontdekken op hun eigen tempo, zowel fysiek als online.

Art of Connecting en *Collectie(ver)kenners* zijn innovatieve projecten die onze collectie op vernieuwende wijze digitaal ontsluiten. Samenwerkingen met young professionals en het gebruik van technologie bieden een nieuwe kijk op ons erfgoed. Deze projecten nodigen uit om creatief te verkennen, zowel online als fysiek in het kasteel.

Onze digitaliseringsinspanningen richten zich ook op duurzaamheid door het veilig bewaren van data en het regelmatig updaten van software om de collectie voor toekomstige generaties toegankelijk te houden.

VERRIJKING VAN VERHALEN

Naast fysieke objecten speelt de verzameling van verhalen een steeds belangrijkere rol. Verhalen geven inzicht in verschillende perspectieven op de geschiedenis en verrijken het besef van een meerstemmige geschiedenis. Deze verhalen worden digitaal ontsloten en gekoppeld aan de collectie en het groene erfgoed, waardoor bezoekers op een interactieve manier worden betrokken bij het Muiderslot.

Met alle digitale initiatieven blijven we de collectie en verhalen van het Muiderslot op eigentijdse en toekomstgerichte wijze presenteren en vergroten we onze rol als toegankelijk en innovatief museum.

COLLECTIEBEHEER: ENERGIEBESPARING EN DUURZAAMHEID

We zetten ons in voor duurzaam collectiebeheer. Samen met partners zorgen we ervoor dat het kasteel en de collectie op een slimme manier behouden blijven, met innovatieve oplossingen voor conservering en restauratie. Het beheren van het klimaat in het kasteel blijft uitdagend. We streven naar een balans tussen ingrijpen en het benutten van de natuurlijke werking van het gebouw, met milieubewuste en kostenbesparende oplossingen. Zo onderzoeken we de compartimentering van museumzalen om de klimaatomstandigheden per ruimte beter te beheren.

SAMENWERKEN AAN COLLECTIE

Het Muiderslot werkt samen met partners zoals Musea Gooi & Vechtstreek en Netwerk Zuiderzeecollectie om onze collectie breder toegankelijk te maken. Samen presenteren we de collecties online en organiseren we in 2025 een Erfgoedfestival.

Onze collectie, aangevuld met bruiklenen van andere musea en Stichting De Commissie, is nauw verbonden met de geschiedenis van het kasteel en wordt zowel fysiek als digitaal ontsloten. Dankzij het programma *Collectie(ver)kenners* worden deze schatten toegankelijker voor een breder publiek. Dit gebeurt met experts van binnen en buiten het Muiderslot, waaronder universiteiten en academies en het Waterschap om onze kennis te verrijken en te delen met toekomstige generaties.

CO-CREATORS

Als culturele instelling werken we samen met diverse groepen en individuen die ons adviseren, zich mede-eigenaar voelen en als co-creators functioneren. We betrekken (amateur)deskundigen, liefhebbers en geïnteresseerden met uiteenlopende achtergronden en kennis om onze collectie beter te ontsluiten. In deze samenwerkingen worden verschillen erkend, gewaardeerd en benut, en verbinden we expertise en kennis om informatie op vernieuwende manieren te presenteren.

Het kasteel is ons topstuk. Met de torens, slotkeuken, ridderzaal en collectie biedt het een blik op zeven eeuwen geschiedenis. De sfeer en verhalen maken het kasteel het kloppend hart van ons erfgoed.

5. PUBLIEKSACTIVITEITEN

Samen verkennen en ervaren. Het Muiderslot biedt een publieksprogramma, gebaseerd op de vier pijlers: kasteel, groen, water en podium. Ons doel is dat bezoekers de stoere en eigenzinnige sfeer van het Muiderslot direct ervaren. Het kasteel vertelt meer dan alleen oude verhalen. We dagen bezoekers uit om anders naar erfgoed te kijken en willen hen verrassen en inspireren om nieuwe ideeën op te doen. Hier beleef je de geschiedenis op een manier die je raakt.

5. **PUBLIEKSACTIVITEITEN**

Tussen 2025-2028 organiseren we toegankelijke en diverse programma's die geschiedenis op verschillende manieren tot leven brengen. Van kunsttentoonstellingen, ridderdemonstraties tot zomeravondconcerten, we bieden zowel 'klassiekers' als nieuwe activiteiten, zoals tours over gender en identiteit, sterke vrouwen in het kasteel, pop-up podia en art-nights.

TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

AMSTERDAM CASTLE: DE VERBINDING TUSSEN STAD EN SLOT

In 2025 presenteren we een nieuwe semipermanente tentoonstelling: Amsterdam Castle, ter ere van het 750-jarig bestaan van Amsterdam. Het kasteel, strategisch gelegen aan de Vecht, speelde een belangrijke rol in de verdediging van de stad en diende als woonplaats van schrijver P.C. Hooft.

KUNST IN HET KASTEEL: ACTUELE THEMA'S IN EEN HISTORISCHE SETTING

We presenteren twee keer per jaar een thema-expositie die aansluit bij onze pijlers. Samen met kunstenaars en creatieve makers brengen we kunst, geschiedenis en actualiteit samen in exposities, die verder worden verdiept met workshops en theater.

TROPISCHE PLANTEN: GROENE MIGRATIE

Jaarlijks organiseert het Muiderslot een expositie in de tuinen over koloniale geschiedenis in relatie tot groen erfgoed. Hoe kwamen tropische planten in de 17e eeuw naar het Muiderslot? Wat zegt dat over groene migratie? Planten uit Afrika, Amerika en Azië vonden hun weg naar de kasteeltuinen in de tijd van kasteelbewoner P.C. Hooft.

WATERPAVILJOEN: WATER, NATUUR EN BIODIVERSITEIT

In het Waterpaviljoen komt de rol van water in de geschiedenis van het Muiderslot tot leven. Een nieuw te ontwikkelen waterfilm laat zien hoe water het kasteel en de Stelling van Amsterdam (UNESCO-werelderfgoed) door de eeuwen heen heeft gevormd. Ook de relatie van water met natuur, biodiversiteit en duurzaamheid rondom het kasteel wordt belicht. Deze vernieuwing wordt gerealiseerd in samenwerking met het Waterschap.

LEVEN MET DE SEIZOENEN

Leven met de seizoenen was voor de bewoners van het Muiderslot de norm, en die traditie brengen we terug. In de winter wordt het Winterkasteel omgetoverd met sfeervolle verlichting en gedekte tafels. Denk aan winterworkshops, proeverijen en knusse voorleesmiddagen. In de lente bloeit het kasteel op met frisse kleuren, nieuwe energie en activiteiten die het seizoen inluiden. Elk seizoen krijgt een eigen programma dat past bij de tijd van het jaar.

CULTURELE EVENEMENTEN

Naast tentoonstellingen organiseert het Muiderslot het hele jaar door een reeks evenementen voor jong en oud, samen of solo. Onze evenementen bieden bezoekers een complete ervaring, waarbij alle zintuigen worden aangesproken. Van hands-on workshops tot avontuurlijke tuinsafari's – er is altijd iets te beleven. Zoals het jaarlijkse Pruimenfestival of het straattheater.

CULINAIRE GESCHIEDENIS

Tijdens onze historische proeverijen neemt de kasteelkok je mee op een culinaire reis door de geschiedenis van het Muiderslot. Je sluit af met gerechten die passen bij het seizoen. Samen met pop-up restaurant De Maaltuin bieden we diners aan waarin cultuur, erfgoed en verborgen verhalen op een ongedwongen manier centraal staan. Geschiedenis kun je proeven.

PODIUM

Het Muiderslot is het oudste in gebruik zijnde podium van Nederland. Al sinds de 17e eeuw, toen schrijver en creatieveling P.C. Hooft in het Muiderslot woonde, is er opgetreden door dichters, schrijvers en muzikanten. Vandaag de dag is het podium een van onze pijlers. Het biedt een mogelijkheid om de verhalen van het kasteel op een speelse manier te vertellen en bezoekers kennis te laten maken met theater, poëzie, spoken word en muziek. We bieden een platform aan zowel professionele makers als nieuw talent. Maandelijks is er kindertheater, en in de zomer genieten bezoekers van straattheater en muziekoptredens op de binnenplaats of in de tuinen.

Samenwerking staat centraal in alles wat we doen. Samen met bezoekers, partners, medewerkers en vrijwilligers maken we van het Muiderslot een plek waar geschiedenis, natuur en cultuur samenkomen.

WRITER IN RESIDENCE

Ons *Writer in Residence*-programma brengt poëzie en literatuur naar het kasteel, geïnspireerd door de rijke geschiedenis van deze bijzondere plek. Schrijvers treden in de voetsporen van de 17e-eeuwse kasteelbewoner en dichter P.C. Hooft, en laten zich inspireren door het erfgoed van het Muiderslot.

KASTEELATELIER EN KASTEEL-KUNST-CLUB

Het in 2024 geopende Kasteelatelier is een eigentijdse, educatieve ruimte waar bezoekers zelf aan de slag kunnen met diverse technieken, van beeldende kunst tot ambachtelijke workshops. We bieden ook intergenerationele workshops, waar jong en oud samen leren en creëren. Voor kinderen uit de regio start de *Kasteel-kunst-club*, waar professionele kunstenaars hen begeleiden in hun creatieve ontwikkeling. Voor volwassenen organiseren we *Art Nights*, waarin kunstenaars lesgeven in een ontspannen setting.

Bezoekers bieden we verschillende perspectieven en doe-activiteiten, we stimuleren dialoog en kritische reflectie. Er is ruimte voor verwondering, ontspanning en plezier.

6. EDUCATIE

Educatie is en blijft een speerpunt. Onderwijs is belangrijk voor het Muiderslot. We dagen leerlingen uit om met hoofd, hart en handen aan de slag te gaan. We bieden vernieuwende en inspirerende onderwijsprogramma's waarin leren door doen centraal staat. Dit gebeurt binnen in het kasteel, ons kasteelatelier, het waterpaviljoen en buiten in de (moes)tuinen.

6. EDUCATIE

ONDERWIJS

Onze programma's zijn gericht op zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs, waarin de focus ligt op geschiedenis, natuur, poëzie en burgerschap. Door kinderen en jongeren regelmatig terug te laten keren naar het Muiderslot bouwen we aan een langdurige verbinding met ons erfgoed. Het Muiderslot onderscheidt zich met natuur- en watereducatie.

BASISONDERWIJS

Samen ontdekken, leren en creëren. Onze programma's voor het basisonderwijs sluiten aan bij het curriculum, de vier pijlers en de belevingswereld van kinderen. Met creatieve opdrachten zoals poëzie, spel en beeldende activiteiten ontdekken leerlingen de kracht van taal en expressie. Voor kleuters is er het programma *Dieren op het Muiderslot: een beestenboek!*, waarin spel en taal samenkomen. Tijdens deze interactieve rondleiding met handpoppen leren ze alles over de dieren die vroeger op het kasteel leefden.

NATUUR- EN WATEREDUCATIE

Natuur- en watereducatie is een belangrijk onderdeel van ons onderwijsprogramma, met als hoogtepunt het schooltuinenprogramma. Kinderen leren hier praktisch over natuur, duurzaamheid en verantwoordelijkheid, terwijl ze in de tuinen van het kasteel werken en de relatie tussen natuur en geschiedenis ontdekken. In 2025-2028 zetten we in op een vernieuwd waterprogramma.

PARTNERSCHOLEN

Het Muiderslot bouwt duurzame relaties op met partnerscholen in de omgeving. Door meerjarige samenwerkingen komen leerlingen meerdere keren terug tijdens hun schooltijd en ontwikkelen zo een sterke band met het Muiderslot – hun cultureel erfgoed en toekomstig ambassadeurs.

GROEPEN EN SCHOOLREISJES

De tijd van grootschalige schoolreisjes ligt achter ons; we zetten in op kwaliteit boven kwantiteit. We bieden twee specifieke programma's aan voor groepen tot maximaal 90 leerlingen, waarbij de activiteiten aansluiten bij onze thema's kasteel, water, groen en poëzie. Zo blijft het bezoek inhoudelijk, toegankelijk en met persoonlijke aandacht voor iedereen.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Verdieping en inspiratie. Voor het voortgezet onderwijs ligt de focus op verdieping en het verbinden van actuele thema's met de geschiedenis van het Muiderslot. We stimuleren jongeren om oplossingen te bedenken voor hedendaagse vraagstukken. We werken samen met scholen om te zorgen dat onze educatieve programma's aansluiten bij leerdoelen en de belevingswereld van jongeren. Door te focussen op actuele thema's zoals water in relatie tot klimaatverandering, poëzie in relatie tot het thema vrijheid, willen we jongeren inspireren en uitdagen om actief betrokken te raken bij het erfgoed van het Muiderslot.

POËZIEPROJECT KASTEELJUWEEL

In het Kasteeljuweel-programma gaan jongeren aan de slag met poëzie en spoken word, geïnspireerd door het kasteel, de collectie en de omgeving. Onder begeleiding van jonge poëziedocenten vinden ze hun eigen stem door gedichten te schrijven over onderwerpen die hen bezighouden, in de geest van kasteelbewoner en dichter P.C. Hooft.

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT (CMK4):

SAMENWERKING EN VERDIEPING

Met Cultuureducatie met Kwaliteit 4 (CmK4) speelt het Muiderslot als projectleider namens de gemeente Gooise Meren een centrale rol in het versterken van cultuuronderwijs in de regio. We werken nauw samen met scholen én collega-instellingen in de gemeente om cultuur toegankelijker en relevanter te maken voor leerlingen. Ons doel is om programma's te ontwikkelen die aansluiten bij het curriculum, maar ook bijdragen aan de brede vorming van leerlingen. Hierbij staan creativiteit, erfgoed en actuele thema's zoals duurzaamheid centraal. Door co-creatie met scholen en culturele instellingen zorgen we ervoor dat ons aanbod een inspirerende en blijvende impact heeft op het onderwijs.

SAMENWERKING ROC & JINC

Het Muiderslot heeft een meerjaren samenwerking met het ROC Hilversum. Studenten ontwikkelen in het kader van het vak 'Levensrecht leren' activiteiten voor het Muiderslot.

Vanaf 2025 werken we samen met JINC. Deze organisatie zet zich in om kinderen en jongeren uit wijken met sociaaleconomische achterstanden te helpen op weg naar een goede start op de arbeidsmarkt.

7. PARTICIPATIE & TOEGANKELIJKHEID

Samen@Muiderslot: Verbinden en meedoen. Het Muiderslot ziet het als haar maatschappelijke rol om een ontmoetingsplek te zijn voor iedereen, ook voor mensen voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is. Samen met sociaalmaatschappelijke partners, zoals Versa Welzijn, Gooise Meren Toegankelijk, LFB en het Maatjesproject, werken we aan een inclusieve omgeving. We breiden succesvolle projecten uit en versterken onze maatschappelijke betekenis, met als doel meer sociale groepen te bereiken en van het Muiderslot een plek te maken voor iedereen.

7. PARTICIPATIE & TOEGANKELIJKHEID

RELEVANT VOOR DE REGIO

Samen met lokale partners organiseren we programma's in en rond het Muiderslot, zoals de jaarlijkse midzomerpicknick en het Erfgoedfestival Gooi en Vechtstreek. We werken ook samen met Bibliotheek Gooi+ om bewoners te betrekken.

BUITEN DE KASTEELMUREN

Ook buiten de kasteelmuren is het Muiderslot actief, omdat we als culturele instelling onderdeel uitmaken van de wereld om ons heen. Zo verzorgen we met ons programma *Muiderslot buiten de Muren* bijvoorbeeld activiteiten in regionale verzorgingshuizen en centra voor dagopvang voor ouderen en mensen die fysiek niet in staat zijn om naar het kasteel te komen.

TOEGANKELIJKHEIDSADVISEURS

Een groep mensen met een licht verstandelijke beperking of autisme fungeert als onze vaste toegankelijkheidsadviseurs. Zij beoordelen jaarlijks de begrijpelijkheid van onze tours, website en rondleidingen. Hun feedback helpt ons om het Muiderslot toegankelijker te maken. Dit doen we in samenwerking met de Vereniging LFB. In de jaarlijkse Week van de Toegankelijkheid organiseren we samen met LFB activiteiten in het Muiderslot.

FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID & SENSE THE CASTLE

Het Muiderslot, ooit gebouwd als ontoegankelijke burcht, is niet makkelijk bereikbaar voor mensen met een fysieke beperking. Daarom hebben we een speciale route door de kasteeltuinen gecreëerd voor rolstoel- en rollatorgebruikers. We werken aan verdere verbeteringen en onderzoeken samen met Stichting Het Gehandicapte Kind hoe we het Kasteelatelier en de Ridderzaal toegankelijk kunnen maken. In het programma *Sense the Castle* zetten we in op het gebruik van alle zintuigen, specifiek gericht op mensen met een visuele beperking.

SAMEN TEGEN EENZAAMHEID

We zetten ons actief in tegen eenzaamheid en bevorderen ontmoetingen tussen jong en oud. Met het Maatjesproject Gooi- en Vechtstreek organiseren we maandelijkse activiteiten zoals samen koken of tekenen, waarmee we uitwisseling en saamhorigheid stimuleren.

ETEN VERBINDT

Het jaarlijkse Ratatouillediner brengt mensen uit de regio samen met statushouders en nieuwkomers. Met elkaar vieren we diversiteit met gerechten van over de hele wereld. Ook organiseren we het Vrijheidsdiner rond 5 mei, waar we samen stilstaan bij de waarde van vrijheid.

GROENE ZOMERSCHOOL

Met Versa Welzijn organiseren we jaarlijks de Groene Zomerschool voor kinderen uit gezinnen met weinig leefgeld. In de zomervakantie ontdekken en leren zij op een speelse manier over duurzaamheid, gezond eten en groen erfgoed.

TAAL EN CULTUUR VERKENNEN

Samen met Bibliotheek Gooi+ organiseren we taalexkursies en taalcafé's voor anderstaligen, waarbij Nederlands wordt geoefend en deelnemers meer leren over de Nederlandse cultuur. De *Nieuwkomertour* is hier een voorbeeld van.

8. **BEDRIJFSVOERING**

Gezond en duurzaam. Verduurzaming blijft een belangrijke prioriteit bij het Muiderslot. Dit geldt ook voor de horeca, winkel, inkoop en tentoonstellingsmaterialen. Daarnaast bevorderen we de biodiversiteit op het terrein. Onze medewerkers ondersteunen we met programma's voor vitaliteit en welzijn, zodat het Muiderslot toekomstbestendig is, zowel voor het erfgoed als voor de mensen die er werken.

8. **BEDRIJFSVOERING**

In beleidsperiode 2025-2028 zet het Muiderslot zich in om de samenhang tussen het kasteel, de tuinen, het water en het podium verder te versterken en deze als geheel te presenteren. Dit doen we op een manier die toegankelijk is voor een breed publiek, terwijl we ook onze verduurzamingsdoelstellingen realiseren.

8.1 **PERSONEEL & ORGANISATIE**

Het Muiderslot werkt met een kleine vast team van medewerkers, aangevuld met tijdelijke medewerkers en een groep vrijwilligers. Met stages en leerplekken, zoals ons 'Young Talent'-programma, bieden we jongeren de kans om praktijkervaring op te doen en bij te dragen aan onze gemeenschap.

Het Muiderslot streeft naar een diverse en inclusieve organisatie, zoals ook aanbevolen door de Raad voor Cultuur. Diversiteit is voor ons essentieel, ongeacht culturele achtergrond, gender, leeftijd of sociaaleconomische status. Door regelmatige bijeenkomsten stimuleren we gesprekken over inclusie, wat bijdraagt aan een open en diverse werkcultuur. Ook de komende jaren zetten we extra stappen om mensen binnen te halen en te behouden die nu nog ondervertegenwoordigd zijn. Last but not least creëren we met inclusie een cultuur waarin elke medewerker zich veilig en gewaardeerd voelt. Amsterdam – Divers & Inclusief (ADI) ondersteunt ons hierbij.

VITALITEIT EN PERSOONLIJKE DUURZAAMHEID

We investeren in de gezondheid van onze medewerkers door gesprekken te voeren over werk-privé balans en door trainingen aan te bieden over onbewuste vooroordelen. Met regelmatige evaluatiegesprekken zorgen we ervoor dat werkdruk en verhoudingen in balans blijven. Via trainingen besteden we aandacht aan samenwerking en bewustzijn van eigen gedrag en dat van de anderen. Het helpt een cultuur van duurzame samenwerking te bevorderen, waarin iedereen zijn/haar kwaliteiten optimaal kan inzetten om de missie van het Muiderslot te realiseren.

EERLIJK EN TRANSPARANT

Het Muiderslot werkt volgens de Fair Practice Code, met eerlijke compensatie voor medewerkers, freelancers en kunstenaars. We handhaven de Museum CAO en zorgen voor transparantie in onze bedrijfsvoering om belangenverstremming te voorkomen. Daarnaast hebben we een interne en externe vertrouwenspersoon en interne klachtenprocedure om ethiek en integriteit te waarborgen.

VRIJWILLIGERS

Onze vrijwilligers zijn onmisbaar. Zij onderhouden de tuinen, ondersteunen bij de infobalie en zorgen voor het onderhoud van de collectie. Zij zijn onze ambassadeurs en zorgen ervoor dat bezoekers zich welkom voelen en kunnen genieten van hun bezoek aan het Muiderslot.

8.2 DUURZAAM BEHOUD EN BEHEER

Duurzaamheid als kernopgave. De komende jaren hebben we een grote verduurzamingsopgave, zowel in onze bedrijfsvoering als in ons erfgoedbeheer. Dit omvat energie-efficiëntie, hergebruik van materialen en behoud van het natuurlijk erfgoed. Als lid van de werkgroep verduurzaming in de Kring van Rijksmusea delen we kennis en werken we aan gezamenlijke oplossingen.

GROENE IMPACTMONITOR

Vanaf 2025 leggen we duurzaamheidsinspanningen vast in een groene impactmonitor. Hiermee meten we onze prestaties op het gebied van energieverbruik, afvalreductie en biodiversiteit. Dit stelt ons in staat om onze doelen voortdurend te verbeteren en aan te scherpen.

ONDERHOUD VAN KASTEEL EN TERREIN

Het onderhouden van een 700 jaar oud kasteel vraagt om constante aandacht. We volgen een meerjarenonderhouds- en investeringsplan (MOIP) dat jaarlijks wordt geüpdatet in samenwerking met Architecten TPAHG. Ook de tuinen en vestingwallen worden onderhouden volgens ons groenplan, met extra aandacht voor biodiversiteit. Hiervoor werken we samen met partners zoals Erfgoedhovenier Hoefakker en regionale natuurorganisaties.

HORECAPAVILJOEN EN WATERPAVILJOEN

In 2025 openen we een nieuw duurzaam horecapaviljoen in de kasteeltuinen. Dit versterkt de verbinding tussen binnen en buiten en biedt bezoekers een prettige plek om van de omgeving te genieten. Ook het Waterpaviljoen wordt vergroend en gemoderniseerd, waarbij de relatie tussen het kasteel en water centraal staat.

KASTEEL EN KASTEELATELIER

In lijn met onze verduurzamingsplannen zullen we de kasteelruimtes en presentaties gefaseerd onder handen nemen. Verlichting, materiaalgebruik en nieuwe vormen van presenteren krijgen speciale aandacht tijdens de herinrichting. Daarnaast wordt de nieuwe educatieruimte het Kasteelatelier – dat eind 2024 is opgeleverd – in gebruik genomen.

8.3 **GEZONDE BEDRIJFSVOERING**

Ondernemend en stabiel. Het Muiderslot is een ondernemende organisatie met een stabiele financiële basis. De verhouding tussen subsidie van het ministerie van OCW en onze eigen inkomsten ligt op 30% versus 70%. Hoewel we trots zijn op deze prestatie, brengt het ook uitdagingen met zich mee om onze eigen inkomsten op peil te houden.

We verwachten een stabiel bezoekersaantal van ongeveer 160.000 per jaar. Om onze financiële stabiliteit te waarborgen zullen we ons richten op goed ondernemerschap: het diversifiëren van inkomstenstromen, bijvoorbeeld door het optimaliseren van verhuur, horeca en winkelactiviteiten. Gezien de stijgende kosten en inflatie blijven we alert op eventuele risico's, variërend van teruglopende bezoekersaantallen tot de impact van klimaatverandering op het kasteel en het terrein.

VEILIGHEID

Hybride oorlogsdreigingen, zoals cyberaanvallen en desinformatie, stellen musea voor nieuwe uitdagingen. Naast fysieke beveiliging richten we ons op digitale bescherming door middel van verbeterde cybersecurity, training van medewerkers en monitoring van online risico's.

We blijven het gesprek over veiligheid voeren met onze veiligheidsregio, het ministerie van OCW, experts, de Museumvereniging en collega instellingen in een tijd waarin (digitale) dreigingen steeds relevanter worden.

9. TOEZICHT & GOVERNANCE

Kritisch en betrokken bestuur. Bij het Muiderslot streven we naar goed bestuur, inclusie en eerlijke werkwijzen. De Raad van Toezicht komt vijf keer per jaar bijeen om de strategische koers en het (financiële) beleid te evalueren. Governance en codes zijn leidend. De samenwerking met de directeur-bestuurder is gebaseerd op openheid en wederzijds respect.

9. TOEZICHT & GOVERNANCE

GOVERNANCE CODE CULTUUR

We volgen de Governance Code Cultuur om de kwaliteit van ons bestuur te waarborgen. Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht de code en de bevindingen worden opgenomen in ons jaarverslag. Dit is niet alleen een formele vereiste, maar een manier om onze bestuurspraktijken te verbeteren. In de komende jaren willen we de governance verder versterken door meer transparantie en betrokkenheid van partners.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Diversiteit en inclusie zijn essentieel, maar we realiseren ons dat er nog stappen te zetten zijn. We houden de Code Diversiteit en Inclusie actief op de agenda en passen deze toe op vijf gebieden: publiek, programma, personeel, partners en planet. In deze subsidieperiode willen we de diversiteit binnen ons team vergroten en inclusie onder ons publiek en partners versterken. We zijn als partner aangesloten bij Nederlandse Charter Diversiteit en vinden dat diversiteit en inclusie onlosmakelijk verbonden zijn aan maatschappelijke verantwoord ondernemen.

FAIR PRACTICE CODE

Eerlijke werkpraktijken blijven een kernwaarde in ons personeels- en samenwerkingsbeleid. We betalen eerlijke tarieven en zorgen voor transparante afspraken over rechten en eigenaarschap. Jaarlijks voeren medewerkers een quickscan Fair Practice Code uit, die de basis vormt voor verbeteringen binnen onze organisatie.

PLANET: DUURZAAMHEID IN ALLES WAT WE DOEN

Tijdens de subsidieperiode willen we onze duurzaamheid verder verankeren in al onze activiteiten. Duurzaamheid (Planet) is toegevoegd aan onze vier P's (publiek, programma, personeel en partners). Doelstellingen zijn onder meer het behalen van het Green Key keurmerk en het verminderen van onze ecologische voetafdruk met 20%. Dit willen we realiseren door concrete acties zoals het installeren van energiezuinige systemen, het verminderen van afval en het hergebruiken van tentoonstellingsmaterialen. Daarnaast stimuleren we medewerkers om duurzame keuzes te maken, zowel op het werk als privé. Jaarlijks rapporteren we onze vorderingen in de groene impactmonitor.

TOT SLOT

In een wereld die voortdurend verandert, blijft het Muiderslot scherp, nieuwsgierig en flexibel. We willen dat bezoekers de stoere en eigenwijze sfeer van het kasteel ervaren zodra ze binnenstappen. We dagen hen uit, inspireren en verbinden, en creëren een plek waar kunst, natuur, geschiedenis en cultuur op een duurzame manier samenkomen.

Met de bereidheid om te leren en te vernieuwen, kijken we vooruit. Samen met bezoekers, medewerkers, vrijwilligers en partners bouwen we aan een inspirerende en inclusieve toekomst.